

Kojo Katja (STUK)

11.9.2020

Julkinen

Säteilyturvallisuusneuvottelukunnan kokous 3/2020

Aika 1.9.2020 klo 12:00 – 13:55

Paikka Skype

Osallistujat Ylifyysikko Tiina Laitinen, pj
Professori Petro Julkunen, vpj
Johtaja Tommi Laurinen
Valmiusylilääkäri Jaakko Keränen
Professori Taina Autti
Yli-insinööri Kerttuli Helariutta
Tarkastuspäällikkö Antti Nurminen
Yliopistonlehtori Jukka Luukkonen
Johtaja Tommi Toivonen
Professori Filip Tuomisto (kohtien 1 – 3 ajan)
Johtava asiantuntija Maaret Lehtinen, siht

1 Kokouksen avaus ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 12:02 ja totesi kokouksen päätösvaltaiseksi. Esityslista hyväksyttiin.

2 Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Kokousmuistio hyväksyttiin.

3 Teollisuuden ja tutkimuksen STA-asiat

Filip Tuomisto oli kutsuttu kertomaan teollisuuden, tutkimuksen ja ydinenergian käytön osaamisaloille suunnatun STA-koulutuksen tämänhetkisestä tilanteesta.

Tuomisto kertoi, että 10.6 on pidetty alustava järjestäytymiskokous, jossa oli edustettuina kahdeksan yliopistoa, STUK, STM sekä aiemmin STA:n kelpoisuuden toteamispäätöksiä tehneen säteilyturvaneuvottelukunnan jaoksen puheenjohtaja, Mika Teräs. Järjestäytymiskokouksessa tarkoituksena oli perustaa valtakunnallista STA-koulutusta koordinoiva toimikunta sekä päättää toimikunnan tehtävistä.

Tavoitteena oli, että toimikunnan työ käynnistyisi 1.9.2020, mutta toistaiseksi työ ei ole vielä täysipainoisesti käynnistynyt. STM:n kanssa on keskusteltu hankerahoituksen saamisesta toimikunnan työhön. Keskustelu aloitettiin kesäkuussa ja sitä oli tarkoitus jatkaa kesälomien jälkeen. Toistaiseksi päätöstä hankerahoituksesta ei ole tehty ja STM:n päätöstä asiasta odotetaan. Hankerahoitusta on haettu sekä koulutusoppaan että uuden, yliopistojen yhteisen säteilysuojelukurssin tekemiseen.

Toimikunnan tehtävien osalta on päädytty seuraaviin:

- Valmistellaan koulutusopas, jossa soveltuvat kurssit luetellaan osaamisalueittain, ja tähän pohjautuen muodostetaan kokonaisuus, joka antaisi tarvittavat teoreettiset tiedot STA:n kelpoisuutta varten

Kojo Katja (STUK)

11.9.2020

Julkinen

- Tehdään uusi, yliopistojen yhteinen säteilysuojelukurssi, joka kattaisi säteilytoiminnan osuuden, joka ei sisälly tällä hetkellä olemassa oleviin kursseihin

Lisäksi tehtäviin voisi kuulua seuraavat:

- Luodaan menettelytapa, jolla voitaisiin todeta koulutuksen riittävyys ja lisäkoulutuksen tarve
- Mahdollisesti lausuntojen antaminen STUKin pyynnöstä työkokemuksen riittävydestä ja soveltuvuudesta
- Annetaan ehdotuksia ja suosituksia yliopistojen antamaan koulutukseen

Aikataulun osalta tavoitteena on, että koulutusopas olisi valmis ja julkaistavissa kuluvan lukuvuoden aikana. Myös uuden kurssin suunnittelu ja kehittäminen olisi tarkoitus hoitaa kuluvan lukuvuoden aikana siten, että ensimmäinen kurssi voitaisiin pitää seuraavana lukuvuonna. Kurssi olisi yliopistojen yhteinen ja mahdollisesti verkossa toteutettava.

Todettiin, että asia on toistaiseksi neuvottelukunnan osalta käsitelty ja se otetaan uudelleen asialistalle, kun asiat ovat edenneet ja asiasta on uutta kerrottavaa.

4 Lausuntoasiat

STN:lle on tullut lausuntopyyntö käytetyn ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huollon turvallisuutta koskevan yleissopimuksen (ydinjätesopimus) mukaisesta Suomen seitsemännestä kansallisesta raportista.

Asiasta keskusteltiin ja todettiin, että sihteeri toimittaa vapaamuotoisen lausunnon STUKin diaariin. Lausunnossa todetaan, että dokumentti on hyvin kirjoitettu eikä neuvottelukunnalla ole siihen lausuttavaa.

5 STN:lle tulleet yhteydenotot

Ei yhteydenottoja.

6 Teollisuuden säteilyn käyttäjien koulutus

Keskusteltiin edellisessä kokouksessa esille nostetusta teollisuuden säteilyn käyttäjien koulutuksesta ja sen saatavuudesta sekä tällä hetkellä että tulevaisuudessa.

Tommi Toivonen kertoi, että STV-koulutuksen kysyntää ja tarjontaa selvitetty STUKissa. Keväällä tehtiin kysely koulutusorganisaatioille, jossa tiedusteltiin ketkä tarjoavat koulutusta. 17 paikasta saatiin vastaus, joissa 12 kerrottiin, että koulutusta on tarjolla, joskin koronatilanteen vuoksi koulutuksista pidettiin keväällä vain teoriaosuus, tai koulutus oli kokonaisuudessaan siirretty syksyyn. Nyt luentoja ilmeisesti pidetään virtuaalisesti ja yksi kysymys harjoitusten ja demojen pitämisestä virtuaalisesti on STUKiin tullut. Muutamia sellaisia osaamisaloja on, joihin on tarjolla koulutusta vain yhdessä koulutusorganisaatiossa. Näitä ovat eläinröntgentoiminta sekä säteilylaitteiden ja -lähteiden asennus, huolto ja korjaus.

Lakiuudistuksen vaikutuksia on tarkoitus arvioida parin vuoden kuluttua. Tässä yhteydessä on selvitetävä myös annettujen säädösten vaikutusta koulutuksen

Kojo Katja (STUK)

11.9.2020

Julkinen

tarjontaan ja osaamisen riittävyteen. Huomioitavia asioita ovat ainakin seuraavat: onko osaamisalajaottelu liian hienojakoinen ja riittäisikö asiakkaista koulutukseen paremmin, jos osaamisalat olisivat laajemmat, mikä varmistaisi koulutustarjonnan säilymisen. Aiemmin myös osalta säteilyn käyttäjiä esim. teollisuusradiografiassa vaadittiin samantasoinen koulutus kuin vastaavilta johtajilta, mutta nykyisin vain säteilyturvallisuusvastaavalla on oltava formaali koulutus, mikä on aiheuttanut koulutukseen osallistuvien määrän pienenemisen ja uhkana on, että koulutustarjontaa ei jatkossa olisi.

Todettiin, että säteilyturvallisuusneuvottelukunta voisi ottaa kantaa säädösuudistuksen vaikutuksiin, joten selvityksen ja kannanoton tekeminen voisi olla neuvottelukunnan mandaattiin sopiva. On kuitenkin hyvä odottaa vielä tilanteen tasaantumista ja sopiva hetki tälle olisi säännösten koulutuspykälien uudistusvaihe, joka mahdollisesti on parin vuoden sisällä.

Samoin todettiin, että asiassa on syytä neuvottelukunnan olla valppaana ja seurata tilannetta. Vielä ei ryhdytä selvittelyihin eikä aktiivisiin toimiin, mutta asia otetaan uudelleen kokoukseen käsiteltäväksi ensi keväänä.

7 Kysely STA:n käytöstä

Puheenjohtajisto on valmistellut kysymyslomaketta, josta keskusteltiin ja jonka kysymyksiä hiotaan vielä käydyn keskustelun pohjalta. Työtä jatketaan sähköpostin välityksellä. Tiina: käykö nämä kaksi osa-aluetta jaotteluksi? Kerttuli: kyllä

Tehtävänjaosta sovittiin seuraavaa: puheenjohtajisto muotoilee kysymykset vaihtoehtoinen sekä saatekirjeen ja lähettää ne neuvottelukunnalle sähköpostilla kommenttikierrokselle. Kerttuli Helariutta hoitaa vastausten käsittelyn ja tulosten koostamisen. Tommi Toivonen selvittää mahdollisuuden STUKin Webropolin käytön osalta.

Kyselylomake lähetetään turvallisuuslupakohtaisesti ja osoitetaan STV:lle. STUK lähettää kyselyn STN:n puolesta.

Aikataulun osalta sovittiin seuraavaa: valmistelu 21.9 mennessä, kommentit 28.9 mennessä, kysely lähetetään 1.10 ja vastausaikaa 16.10. Tämän jälkeen muistutetaan kyselyyn vastaamisesta. Tulokset ovat käsiteltävänä 1.11. ja tuloksia käsitellään 25.11 pidettävässä kokouksessa.

8 Muut asiat

Neuvottelukunnan jäsenten sidonnaisuusilmoitukset palautettava pikaisesti, näitä puuttuu vielä joitakin. Sihteereiltä saa tarvittaessa lisätietoa asiasta.

9 Seuraavat kokoukset

Seuraava kokous pidetään torstaina 26.11.2020 alkaen klo 12.00 (-15:00). Kokous pidetään etäkokouksena.

Kojo Katja (STUK)

11.9.2020

Julkinen

10 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13:55

Jakelu Säteilyturvallisuusneuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet, sihteerit ja Tommi Toivonen

Liite

Tiina Laitinen
puheenjohtajaMaaret Lehtinen
sihteerit